

стан ринку і т.п.

5. Ефективності агропромислового регіонального ринку за товарними групами; територіальними підрозділами; сегментами груп споживачів; якістю агропромислових товарів, можливістю виходу на міжнародний рівень агропромислової інтеграції.

6. Соціальної ефективності регіонального АПК: питома вага у формуванні доходів населення як виробника агропромислової продукції; формування соціальних фондів загального призначення; благодійна діяльність; забезпечення високого рівня життя населення в цілому [4, с. 98].

Таким чином, методика діагностики економічної ефективності агропромислового виробництва становить важливу основу визначення ефективності регіонального АПК, що функціонує в умовах ринкових відносин. Так, цілий ряд показників ефективності виробництва можна використати для міжнародних порівнянь, інші – для оцінки ефективності виробництва окремих підприємств, галузей, підкомплексів масштабного АПК.

Безумовно, запропонована система визначення соціально-економічної ефективності масштабного АПК, що функціонує в умовах ринкових відносин, не може бути кваліфікована як завершена. Але вона дає змогу системно проаналізувати проблеми та вузькі місця в розвитку АПК конкретного регіону і на цій основі обґрунтувати резерви підвищення його соціально-економічної ефективності.

Джерела і література

1. Ковальчук М.І. Стратегічний аналіз у сільському господарстві: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1997. – 224 с.
2. Борщевський П.П., Ушкаренко В.О., Чернюк Л.Г., Мармуль Л.О. Регіональні агропромислові комплекси України (теорія та практика розвитку). – К.: Наук. думка, 1996. – 264 с.
3. Гладій М. В. Використання виробничо-ресурсного потенціалу аграрного сектора економіки України (питання теорії, методології і практики): Монографія. – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 1998. – 294 с.
4. Вдовенко С. Вдосконалення управління регіоном (район-область) в умовах ринкових перетворень // Вісник УАДУ. – 1998. – № 1. – С. 89-98.

Романова В.А.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вступ. Розвиток процесів глобалізації, що визначив вибір Україною курсу на інтеграцію до Європейського Союзу (ЄС), передбачає поступове та диференційоване за секторами відкриття українських ринків, а також докорінні зміни в економіці держави. Близькість вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ) загострює увагу до проблем та перспектив розвитку агропромислового комплексу (АПК) – найбільш вразливої та недореформованої галузі вітчизняної економіки.

Основна частина. Незформованість інфраструктури аграрного ринку та правил його функціонування, а також відсутність послідовної державної політики та чіткого бачення подальших перспектив розвитку сільського господарства створює для АПК найменш вигідні стартові умови. В Миколаївській області з 2000 року відбувається постійне зменшення кількості сільськогосподарських підприємств, стабільно високим є відсоток збиткових господарств, а також збиток одержаний на одне господарство. (табл.1)

Таблиця 1. Основні показники фінансово-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств Миколаївської області

Показники	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Кількість сільськогосподарських підприємств на кінець року (одиниць)	386	467	448	497	444	409	342	338
Кількість прибуткових господарств (одиниць)	353	465	368	318	333	274	195	283
Питома вага прибуткових господарств, %	91,5	99,6	82,1	64,0	75,0	67,0	57,0	83,7
Сума прибутку, млн.грн.	104,9*	573,5*	46,1	99,6	113,5	71,6	71,9	158,0
Прибуток, одержаний в розрахунку на 1 господарство, тис.грн.	297*	1233*	125	313	341	261	369	558
Кількість збиткових господарств (одиниць)	33	2	80	179	111	135	147	55
Питома вага збиткових господарств, %	8,5	0,4	17,9	36,0	25,0	33,0	43,0	16,3
Сума збитку, млн.грн.	15,1*	0,1*	7,2	48,8	26,1	51,1	75,0	20,2
Збиток, одержаний в розрахунку на 1 господарство, тис.грн.	458*	75*	90	273	235	378	510	367
Фінансовий результат від усієї діяльності, млн.грн.	89,8*	573334*	38,9	50,8	87,4	20,5	-3,1	137,8
Рівень рентабельності сільського господарства, %	11,2	44,9	17,7	8,3	12,3	2,8	-0,4	11,3

* Тис.крб.

Державне надрегулювання аграрних ринків, відсутність цінової політики, неефективна підтримка сільського господарства, зрив у 2004 році фінансування більшості державних цільових програм в аграрному секторі (доплати за реалізований молодняк підвищених вагових кондицій, посіви зернових культур, здешевлення короткострокових кредитів, газифікація сільських населених пунктів тощо), безумовно, стримує підвищення ефективності ведення сільськогосподарського виробництва і може призвести до суттєвого зрос-

тання собівартості сільськогосподарської продукції, що у контексті вступу до СОТ призведе до падіння її конкурентоспроможності не лише на світових, але й на внутрішніх ринках. Сьогодні сільськогосподарські підприємства потребують нагального оновлення основних засобів виробництва.

Набуття Україною членства у СОТ матиме неоднаковий вплив на різні сегменти аграрного сектору. За рахунок обмеження доступу на ринки інших країн найбільші вигоди отримають сегменти, які мають високий експортний потенціал, наприклад, вирощування зернових та олійних культур. До найбільш проблемних можна віднести цукрову галузь, в якій зниження рівня захисту внутрішнього ринку відчинить шляхи для масштабного імпорту білого цукру. Незважаючи на те, що 2005 рік Уряд проголосив „роком села”, а сільському господарству у державному бюджеті було надано найвищий пріоритет, Закон України „Про Державний бюджет України на 2005 рік” не відображає домовленостей стосовно пріоритетного фінансування аграрної сфери, зокрема, виділення 10% від загальної доходної частини бюджету на фінансування АПК.

Селяни очікують від Уряду та Парламенту сприяння у формулюванні та законодавчому закріпленні чітких стратегічних цілей та пріоритетів аграрної політики, які забезпечать комплексне вирішення виробничих та соціальних проблем села. Відродженню та розвитку аграрного сектору економіки держави і зокрема, Миколаївської області сприятиме проведення роботи за наступними напрямками:

- зниження податку на додану вартість для виробників продуктів харчування;
- здійснення державних дотацій виробництва стратегічних (соціальних) груп продуктів харчування;
- впровадження ресурсозберігаючих та біотехнологій;
- фінансування соціально спрямованих дорадчих послуг для товаровиробників та сільського населення, професійної підготовки сільськогосподарських дорадників та фахівців для АПК, наукових розробок та інновацій, їх впровадження через мережу сільськогосподарських дорадчих служб, дорадчих центрів для харчової промисловості тощо;
- фінансування селекції в рослинництві і племінної справи у тваринництві, ветеринарної медицини, прикладних і фундаментальних наукових досліджень.

Стратегічно важливим для розвитку АПК є створення і повноцінне фінансування інноваційного фонду АПК, який повинен стати методологічною і науково-технологічною основою державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки держави.

Висновок. Основними факторами довгострокового успіху сільського господарства України є:

- створення сприятливого інвестиційного клімату для АПК;
- перерозподіл структури експорту продукції АПК у бік збільшення росту експорту продуктів з більшою доданою вартістю;
- державна підтримка, координація, планування і фінансування заходів з просування бренду національного АПК і його продукції на зовнішніх ринках;
- впровадження в практику АПК і виробництва продуктів харчування принципів міжнародної системи технічного регулювання;
- формування системи сільськогосподарського дорадництва за участю науки, освіти та дорадчих служб, перехід на інноваційну модель розвитку;
- удосконалення системи підготовки професійних кадрів для АПК.

Бюджетна політика підтримки аграрного сектору у 2005 році має бути спрямована на реалізацію програмно-цілевих пріоритетів, пов'язаних з:

- завершенням земельної реформи та врегулюванням майнових відносин власності;
- здійсненням адміністративної реформи управління в аграрному секторі;
- виробництвом сільськогосподарської продукції і продовольства;
- функціонуванням аграрного ринку та його інфраструктури;
- соціальним розвитком сільських громад та сільської місцевості;
- комплексним розвитком освіти, науки і дорадництва;
- європейською інтеграцією аграрного сектору.

Джерела та література

1. Головне управління статистики у Миколаївській області Статистичний щорічник Миколаївської області за 2004р. За редакцією П.Ф.Зацаринського.
2. Долішній М.І., Топіха В.І., Булок В.В., Романова В.А. Ринок продовольства України в аспектах СОТ.- Миколаїв: МДАУ, 2006- 221с.

Юшин С.А.

СИСТЕМНЫЙ АСПЕКТ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Введение. Современная цивилизация ускоренно генерирует механизмы глобализации. И все попытки антиглобалистов затормозить данный процесс обречены на провал. Ведь они, по сути, равноценны намерению остановить научно-технический прогресс (НТП) - информатику, генетику, пр. Да, в Хартии экономических прав и обязанностей государств (статья 13 Резолюции ООН № 3281 от 1974 г.) записано: все государства имеют право на выгоды от НТП, и развитые страны должны сотрудничать в этом со странами раз-